

Tonu 200 bin dolar

■ Türkiye nadir toprak elementlerinin (NTE) üretiminde önemli bir adım atıyor. Maden Tetkik ve Arama Müdürlüğü (MTA) %99'un üzerindeki saflıkta seryum, lantanyum, neodimyum, paraseodmiyum, uranyum ve toryum elde etti. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, "Tonunu 200 bin dolara satabiliyorsunuz" dedi. **FAZLI SAHAN** 10

Milli otomobille milli element

Milli otomobil için geri sayıma başlayan Türkiye, şimdi de nadir toprak elementlerinin üretimi için harekete geçiyor. Pilot veya endüstriyel çapta tesis kurmayı hedeflediklerini söyleyen Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, nadir toprak elementlerinin, savunma sanayisinde füze rampalarında, MR cihazlarında hatta yerli otomobilde kullanılacağını belirtti. Dönmez, **"Artık tonda 200 bin dolara kadar gelir elde edeceğiz"** dedi.

Tesis kuracağız

Laboratuvarda elde edilen başarının önemine vurgu yapan Bakan Dönmez, **"Bu çalışmadan sonra bakanlığımız koordinasyonunda pilot veya endüstriyel çapta tesis kurmayı hedefliyoruz. Bu tesiste üretilen nadir toprak elementleriyle artık uç ürün üretim yolculuğuna başlamayı planlıyoruz"** ifadelerini kullandı. Çin'in bu elementleri değerlendirme noktasında dünyada ilk sırada bulunduğunu söyleyen Dönmez, **"Yılda ortalama 125 bin ton olan NTE üretim miktarının yüzde 80'i Çin tarafından gerçekleştiriliyor. Üretimde Brezilya, Japonya, ABD, Malezya ve Hindistan da dünyada söz sahibi durumda"** dedi. Elementlerin 'nadir' olarak nitelendirilmesinin nedenini de açıklayan Dönmez, **"Bu ismi almasındaki en önemli etken, bu elementlerin fiziksel ve kimyasal özelliklerinin benzerliklerinden dolayı 'kız kardeş elementler' şeklinde anılmaları ve ayrı ayrı kazanımlarının oldukça zor olmasından kaynaklanıyor"** diye konuştu.

Milli otomobili üretecek fabrikanın temelini atan Türkiye, devrim gibi bir başka adımı, nadir toprak elementlerinin (NTE) üretiminde atmaya hazırlanıyor. Otomotivden cep telefonlarına birçok kritik teknolojiye kullanılan nadir toprak elementlerinin uç ürün noktasında değerlendirilmesi için adımlar hızlandırıldı. Nadir toprak elementlerine ilişkin çalışmaları gerçekleştiren Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA) bir grup gazeteciye laboratuvarlarını açtı.

Fazlı Sahan

ÜLKEMİZDE BİR İLK

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez de hem laboratuvar hem de NTE'lere ilişkin önemli bilgiler verdi. Bakan Dönmez, **"Cevher zenginleştirme, metalürji, kimya ve analiz konularında uzman personellerden oluşan ekiple sadece 2 yılda yapılan bir çalışma ile ülkemizde bir ilk gerçekleşti. Çalışma ile laboratuvar ölçeğinde, yüzde 99'un da üzerinde saflıkta seryum, lantanyum, neodimyum, paraseodmiyum, uranyum, toryum ve ağır nadir toprak oksitler kazanıldı"** dedi.

Fatih Dönmez

200 BİN DOLARA SATILACAK

NTE'yi ayrıştırmadan önce elde edilen gelirin düşük olduğunu ifade eden Dönmez, şunları söyledi: **"Ama bunu ayrıştırdığınızda değeri çok daha büyük. Örneğin yüzde 99'un üzerinde saflaştırdığınızda, tonunu 200 bin dolara satabiliyorsunuz. Ama bunu ayrıştırmadan satarsanız 1 dolar gibi düşük bir fiyata satıyorsunuz."**

FÜZE RAMPASINDA KULLANILACAK

"NTE içerisinde günlük hayatımızda kullanılan birçok malzeme mevcut. Savunma sanayisinde füze rampalarında, MR cihazlarında, otomotiv sektöründe, dijital kameralarda, cep telefonlarında ve gece görüş kameralarında yine NTE kullanılıyor. Hatta yerli otomobilimizde de NTE kullanılacak. Biz Türkiye olarak artık uç ürün üretiyoruz. Artık tonda 200 bin dolara kadar gelir elde edeceğiz."

TÜRKİYE'DE 13 NADİR ELEMENT VAR

Türkiye'de NTE yataklarının MTA tarafından ortaya konulduğuna dikkat çeken Dönmez, **"Özellikle Eskişehir Sivrihisar bölgesinde bulunan florit, barit, NTE, uranyum ve toryum içeren kompleks yatak hali hazırda MTA verilerine göre 30 milyon ton ile en önemli NTE kaynağı olarak biliniyor. Son yıllarda yapılan aramalarla faaliyetleri ile de Malatya Kuluncak yöresinde yeni bir yatak ortaya çıkarıldı. 13 farklı NTE'nin ülkemizde var olduğunu tespit ettik"** diye konuştu. ■ ANKARA